

М. Гуляк,
 провідний бібліотекар Центральної міської
 бібліотеки ім. Лесі Українки м. Львова

ЯК ПОДРУЖИТИ ДІТЕЙ ІЗ БІБЛІОТЕКОЮ

(З досвіду роботи ЦМБ ім. Лесі Українки м. Львова)

АНАЛІЗ тенденцій останніх років дозволяє зробити висновок про падіння в суспільстві цікавості до читання, втрату його престижу, зниження рівня читацьких переваг і мотивацій.

Проблема традиційної бібліотеки в тому, що вона орієнтована на читача, для якого культура читання є невід'ємною частиною його духовного багажу. А як бути з тими, для кого читання не стало з дитинства життєвою необхідністю?

Щоб справити враження на сучасну дитину, встановити з нею діалог, слід зробити бібліотеку яскравою, привабливою, знаходити нестандартні зміст і форми роботи, вносити в них ауру новизни, впроваджувати новітні технології, засоби комунікації, працювати у прискореному режимі. Все це – завдання не з легких. Зміни, які відбуваються навкруги, потребують нових підходів до реклами бібліотеки, пошуку нею свого стилю. Професіоналізм, ентузіазм, комунікативні навички, вміння працювати в команді та вирішувати проблеми, ініціативність, гнучкість, інноваційне та креативне мислення складають концепцію успіху.

Сучасна бібліотека є багатогранною. Вона створює для користувачів максимально комфортне середовище, забезпечує їхнє психологічне розвантаження, є відкритою для всіх тих, кому потрібна книга. Оновлюються і модифікуються традиційні форми бібліотечного обслуговування; запозичується досвід інших закладів, організацій, телебачення; застосовуються інноваційні, нетрадиційні форми роботи з користувачами. Їхнє значення полягає у сприянні неформальному спілкуванню користувачів, цікавому проведенню дозвілля. Організовані заходи не мають сталої методики проведення, тому що народжені фантазією, особистим баченням бібліотекаря. Їх відзначає новизна у назвах, діалог бібліотекаря з користувачем та користувачів між собою, наявність елементів театралізації, ігрових моментів, своєрідної атрибутики, широке використання аудіовізуальних матеріалів.

У ЦМБ ім. Лесі Українки м. Львова проводиться велика і цікава робота з популяризації книги. Тут обслуговуються в основному дорослі, але є й відділ обслуговування юнацтва. Ми прагнемо, щоб користувачі діставали задоволення від процесу читання, прищеплюємо їм любов до рідного краю, міста, до

природи. Заохочуємо дітей до самостійного пошуку інформації, допомагаємо відчутти силу мистецтва, розвивати художній смак, збагачувати мову.

Перш ніж проводити для них будь-які заходи, потрібно пам'ятати слова В. Сухомлинського: «Діти повинні жити у світі краси, гри, казки, музики, малюнка, фантазії, творчості». Цього принципу ми стараємося дотримуватись у своїй роботі.

Перед кожним заходом вивіщується оголошення, в якому вказуються форма заходу, день і час його проведення. Таким чином користувачі мають можливість завчасно спланувати свій час, щоб відвідати бібліотеку саме цього дня, а інколи вони й самі підказують зручний для них час.

У відділі обслуговування юнацтва створено сімейний абонемент, де поруч зі своїми батьками, дідусями та бабусями, старшими братами та сестрами книги читають і діти молодшого шкільного віку й дошкільнята. Постійно проводиться акція «Записався сам – приведи друга», завдяки чому користувачами бібліотеки стали друзі, батьки юних читачів. За їхньої участі було проведено диспут «Нема нічого кращого за дружбу», літературно-музичну композицію «Кращої, ніж рідна, мови не буває», інформаційно-музичну годину «Рослини – символи України», диспут «Мобіманія: за і проти» та ін. Такі заходи викликають інтерес до книги у дітей, які мало читають або ж зовсім не читають. Вони зацікавлені в тому, щоб не відрізнитися своїми знаннями від однолітків, прагнуть перемагати в конкурсах й нарівні з іншими отримувати подарунки та призи.

Кожного року з 1 червня по 31 серпня, у дні канікул, проводяться літні читання, в яких беруть участь багато дітей. А на початку вересня під час підсумкового заходу обов'язково оголошується переможець літніх читань, котрий отримує подарунок. Серед заходів, що найбільше запам'яталися, – «Книжковий урожай літа 2010», бенефіс «Лідер літніх читань», під час яких юнаки та дівчата мали змогу розповісти про цікаві книги.

Щороку першого дня літа відзначається Міжнародний день захисту дітей, до якого приурочується



дитяче свято – мистецький калейдоскоп «Майбутнє України». За традицією, цього дня юні читачі бібліотеки розкривають свої таланти в піснях, танцях, декламуванні віршів і гуморесок, грі на різних музичних інструментах тощо. Гості свята (спонсори, батьки, друзі) також можуть узяти участь у заході та продемонструвати свої таланти.

З наочних форм свята обов'язково доповнює виставка, на якій демонструються картини, малюнки, вироби з дерева, соломи тощо, власноруч зроблені юнаками та дівчатами. А гості цього заходу, за традицією, дарять усім присутнім дітям цікаві книги та енциклопедії.

У рамках циклу «Тиждень відкритих дверей», присвяченого Всеукраїнському дню бібліотек, відбувся молодіжний турнір «З книгою у XXI сторіччя». Дві команди – «Бібліофіли» і «Книгомани» – демонстрували свої знання з історії книги та літератури. Спонсором заходу стало відоме львівське видавництво



«Літопис», директор якого п. М. Комарницький виступив перед присутніми і особисто нагородив усіх учасників книжками видавництва.

Переможцям дісталася книга відомого норвезького філософа та письменника Юстейна Гордера «Помаранчева дівчина» з автографом автора.

Звичайно, що велике значення для кожного юного користувача, який бере участь у будь-якому заході, мають невеликі заохочення у вигляді подарунків і призів. Тут бібліотеці допомогли спонсори – видавництва «Літопис», «Піраміда», «Знання», «Апріорі», «Каменярь», львівська письменниця М. Людкевич та ін.

До всіх заходів, що проводяться в ЦМБ ім. Лесі Українки, постійно готуються виставки книжок та малюнків юних користувачів.

Соціокультурна діяльність бібліотеки неодноразово висвітлювалася на львівському телебаченні.

Соціокультурна діяльність бібліотеки неодноразово висвітлювалася на львівському телебаченні.

*Л. Бейліс, канд. іст. н., завідувач сектору,
І. Цуріна, завідувачка відділу
Державного закладу «Національна парламентська
бібліотека України»*

ДРУЖБА, СПІВРОБІТНИЦТВО, СПІЛЬНЕ СЛУЖІННЯ ОСВІТИ Й КУЛЬТУРИ

УЖЕ не один рік єднають партнерські стосунки бібліотеку-філію ім. А. Ахматової Оболонської ЦБС м. Києва і Центральну бібліотеку ім. А. Ахматової ЦБС «Кунцево» (м. Москва, Росія). Приводом для започаткування такої співпраці стало те, що обидві бібліотеки носять ім'я видатної російської поетеси.

Укріпленню співробітництва сприяло проведення Оболонською ЦБС 19 травня 2011 р. міжнародної науково-практичної конференції «Бібліотек@ – трансформація інтелектуального простору. Міст „Київ – Москва“», в якій узяли участь 52 бібліотекарі з Москви на чолі з директором ЦБС соціокультурну діяльність бібліотеки «Кунцево», заслуженим працівником культури Росії М. Бутковською. Також учасниками заходу стали працівники бібліотек української столиці, зокрема філій ЦБС Оболонського району на чолі з директором Н. Людвік. Українське бібліотекарство також представляли фахівці з Київської області, Національної парламентської бібліотеки України та Національної бібліотеки України для дітей (загалом близько 150 осіб).

Конференцію було ретельно підготовлено, значною мірою за сприяння керівництва Оболонської райдержадміністрації в м. Києві в особі голови В. Антонова, заступника голови П. Совенка і начальника управління культури, туризму та охорони культурної спадщини Л. Розмаїтої, які надали для відкриття заходу та проведення засідання однієї з секцій актову залу районної адміністрації і взяли в цьому відкритті безпосередню участь, представивши район, своє бачення розвитку бібліотек.

У рамках конференції було організовано роботу трьох секцій: бібліотечного обслуговування дорослого населення; бібліотек для дітей; автоматизації бібліотечних процесів.

Кияни і москвичі обмінювалися досвідом інноваційної роботи, розвитку сучасних бібліотечних технологій, організації інформаційно-бібліотечного сервісу, здійснення проектної діяльності, практичного впровадження та використання АІБС MAPK-SQL. Розглядалися форми популяризації читання і залучення до нього дітей та підлітків, питання організації інтелектуального простору бібліотеки для дітей.